

HELSINGIN LEIPOMOTYÖN-
TEKIJÄIN AMMATTIOSASTON
LEHTI

1/93

YKKÖSPULLA

SISÄLLYSLUETTELO

3. pääkirjoitus
4. tuposoppaa
5. ohjepalkat
6. Karl Eriksson
7. jatkoa
8. SEL:n tiedote
9. lainoista
10. jatkoa
11. muistutus
12. jatkoa
13. Elannossa
14. jatkoa
15. jatkoa
16. jatkoa
17. nosta oikein
18. KAVERIA EI JÄTETÄ
19. jatkoa
20. eroraha-asia
21. jatkoa
22. maailmankirjallisuutta

puheenjohtajan palsta

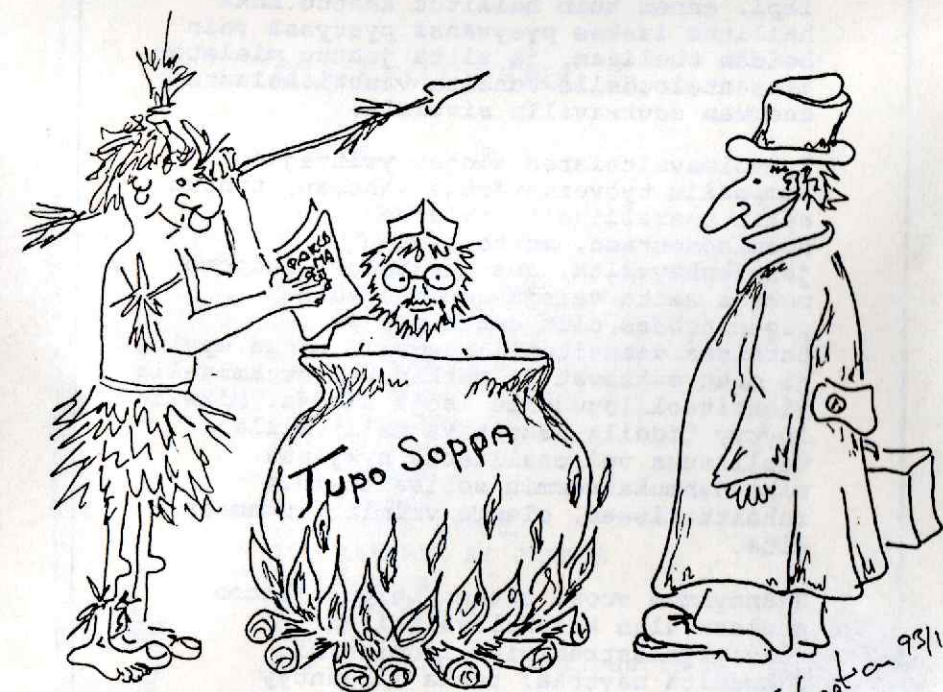
Hallituksen hankkeet ovat niin lukuisia ja kamalia, ettei työväki tahdo pysyä perässä: tuntuu että porvariston hurjimalla siivellä on kiire ajaa vuosikymmeniä suunniteltuja hankkeita läpi, ennen kuin hallitus kaatuu. Ehkä hallitus laskee pysyvänsä pystyssä vain heidän tuellaan, ja siitä johtuu mieletön kansantaloudelle tuhoisa vauhti. Asiasta enemmän seuraavilla sivuilla.

Työvoimavaltaisten alojen yrittäjien kamppailu työvoimaveroja vastaan, tuntuu sekin vaaralliselta tilanne huomioonottaen, mutta hyvin järkeenkäyvältä. Jos keskisuuri leipomo maksaa näitä veroja enemmän kuin paperitehdas, niin onhan se tuhoisaa, vientiteollisuudella menee hyvin, ja muut maksavat jo markan kelluttamisella vientiteollisuudelle isoja rahoja. Mikäli löytyy todella uskottava malli, millä teollisuus voi osallistua nykyistä oikeudenmukaisemmin sosiaaliturvan rahoittamiseen, olemme valmiit tukemaan sitä.

Käännyimme vuosi sitten Leipuriliiton puoleen alan kokonaisvaltaisen selviytymisstrategian luomiseksi. Jähmeältä näyttää; tuska lisääntyy molemmin puolin päivä päivältä, mutta pitkäjänteistä linjaa ei tunnu löytyvän. Jopa toisiaan korville lyövät vippaskonstit vaihtuvat lähes viikoittain. Äärimmilleen kärjistynyt tilanne voi äkkiä kääntyä hallitsemattomaksi.

Pekka Luoma

Lisää sinne pakkolomia
ja irtisanomisia

ohjepalkat

leipomoalalla

pääkaupunkiseudulla

1 palkkaryhmä 5304

2 palkkaryhmä 5756

3 palkkaryhmä 6011

3a palkkaryhmä 6230

4 palkkaryhmä 6958

4 + 5% 7306

NYT AIKA HAVAHTUA NÄKEMÄÄN

TYÖMINISTERI ILKKA KANERVAN
LAKIHANKKEET

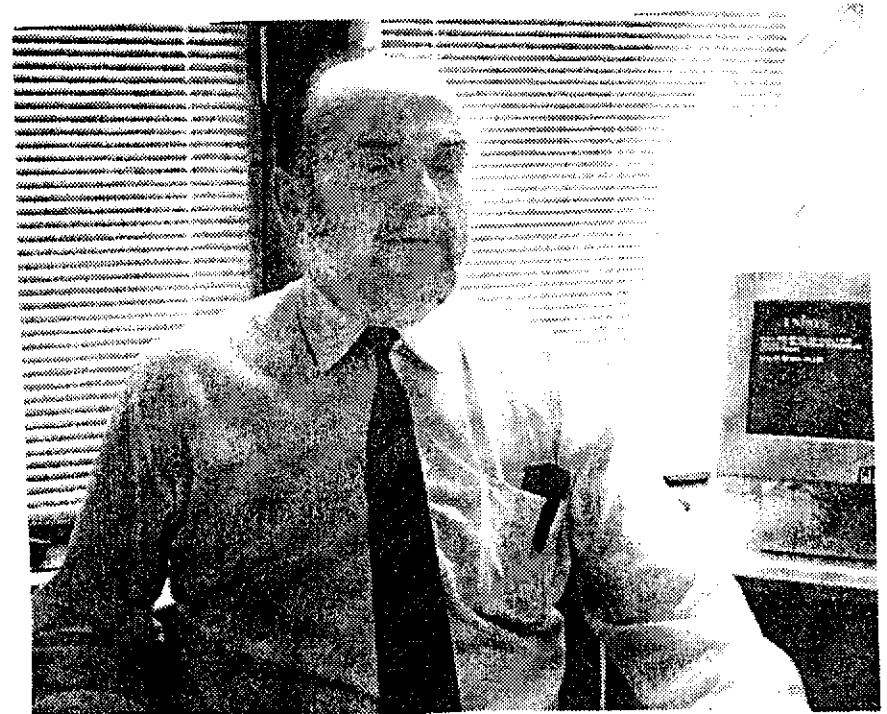
Työaikalainsäädäntökomitea jätti mietintönsä 19.2-93 ministeri Ilkka Kanervalle. Komitea oli hylännyt leipomoiden työnantajien ja työntekijöiden yhteisen kannan yöllä maksettavasta 100 prosentilla korotetusta palkasta. Lisäksi komitea ehdottaa työpäivää 10 tai 12 tuntiseksi paikallisella sopimuksella ja työviikkoa 50 tuntiseksi. Ylityökorvaukset alennettaisiin 50 prosentiksi.

Vuosilomakomitea ehdottaa, että loman pituus määräytyisi voimassa olevan työsuhteen perusteella, mutta palkka tulisi työssäoloansion mukaan. Edellä oleva tarkoittaa sitä, että äitiyslomalla oleva saisi täyden vuosiloman, mutta palkkaa hyvin vähän tai ei ollenkaan.

Yhteistoimintaa ja neuvottelusuhhteita kehittämään asetettu komitea pyrkii siihen, että työnantajaliittoihin kuulumattomat työnantajat vapautuisivat kokonaan työehtosopimusmääräyksistä ja liittoihin kuuluvat yritykset voisivat työpaikkakohtaisesti sopia työehtosopimusta huonommista eduista.

Työriitoja selvittelevä työryhmä lähtee siitä, että yleisluontoisista tuki- ja myötätuntolakoista olisi annettava ennakoilmoitus vähintään yhtä viikkoa aikaisemmin, kun voimassa olevan lainsäädännön mukaan tällaisista lakoista ei tarvitse tehdä ennakoilmoitusta. Hankalat riidat voitaisiin alistaa pakkosovintolautakunnalle, jolla olisi valta määrätä niskuroivat osapuolet sopimukseen.

NYT AIKA HAVAHTUA NÄKEMÄÄN

KARL ERIKSSON
palkkasihteeri

Hallitus ja työnantajat ajavat työehtosopimusjärjestelmää nurin

JOS HEIDÄN TAHTONSA TOTEUTUU:

- työnantaja määrää palkkasi. Suomen laki ei vahvista edes vähimmäispalkkaa
- työaikalakiesityksen mukaan päivittäinen työaikasi voi olla 10- tai jopa 12-tuntinen
- "Pekkasvapaat" poistuvat kokonaan ilman mitään hyvitystä
- arkipyhäkorvaukset poistuvat
- sairasturva heikkenee
- lomarahat poistuvat

VAARA ON TODELLINEN:

Hallitus on heikentämässä:

- työttömyysturvaa
- työaikalakia
- vuosilomia
- työterveyshuoltoa
- lakko-oikeutta jne

*Emme halua häiriöitä työpaikoille.
Me puolustamme vuosien työllä
saavutettuja oikeuksiamme.*

SEL:N JÄSEN - TULE MUKAAN -->

LAINOISTA JA

LOMARAHOJEN SIIRROSTA

Erinäköinen uusi kokemusaineisto alkaa kertyä kansatietouteen. Kerrotaan pienestä pitäjästä, jossa metallityöläiset olivat takaamassa työpaikkansa lainoja säilyttääkseen oman työnsä. Nyt on kaikkien omakotitalot vaarassa ja miehet työttöminä. Muualta maasta kerrotaan eräästä leipomosta, että kaikki olivat takaamassa 20000mk, ne on mennyttä.

Täällä meidän alueella eräässä talossa väki suostui ottamaan aamutuntinsa ajassa, ettei ketään irtisanottaisi. Parin kuukauden kuluttua irtisanottiin yhdeksän ihmistä. Eräässä talossa suostuttiin siirtämään palkankorotuksien maksamista kuukausilla ja tehtiin paperi saatavista. Kaikki paloi konkurssissa irtisanotuilta, talo jatkaa.

ELI summa summarum, jos joku haluaa lainata rahaa johtajalleen, mieltiköön miksei johtaja pyydä pankilta. Jos pankki pitää johtajan maksukykyä niin heikkona, ettei katso viisaaksi antaa lainaa, onko leipomoihminen varakkaampi. Sanotaan, että työpaikat säilytetään, jos väki suostuu antamaan lomarahansa lainaksi; usein käy niin, että maksajaa ei enää ole, kun maksunaika on edessä.

Ja toinen asia: yhdessä ei tällaisia asioita päätetä, kenelläkään ei ole oikeutta päättää, pitääkö jonkun toisen lainata lomarahansa johtajalleen. Onko kukaan kuullut, että työnantajien järjestöissä sovittaisiin, että hyvin menevien yritysten tilaukset siirrettäisiin osittain huonosti meneviin, jottei kollega menisi konkurssiin. Ottamatta nyt kantaa siihen, olisko se reilua vai ei, niin suomalainen oikeuskäsitys lähtee siitä, että lainat ym asiat päättää kukin itse, ei työhuonekunta.

AY-liikkeelle, luottamusmiehille ja työhuonekunnille on säännöissä, laeissa ja sopimuksissa annettu valtuudet neuvotella etujen parantamisesta, mutta ei huonontamisesta. Jos joku suostuu huonontamiseen, se on hänen ja huonontajan henkilökohtainen sopimus, jonka ilmeisesti voi henkilökohtaisesti riitauttaa jälkikäteen, mutta toisen puolesta ei kellään ole siihen valtuutusta.

MUISTUTUS KUOLEVAISUUDESTA

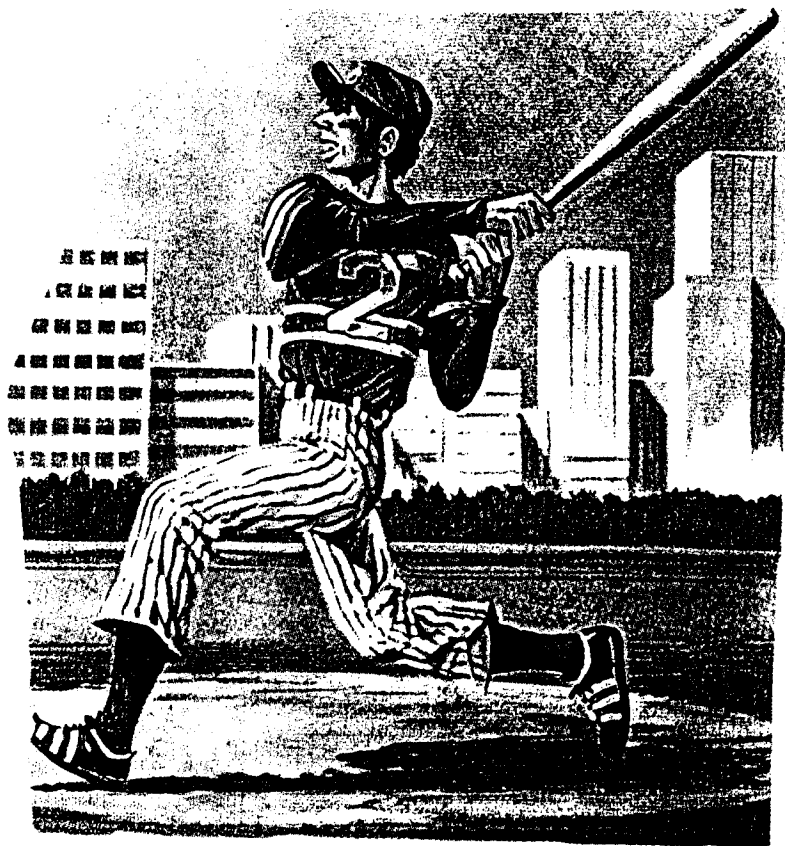
Leipomoala on erittäin haavoittuvainen julkiselle huomiolle. Julkisuus saattaa viedä tilauskantaa tai tuoda sitä. Olemmekin aina ammattiosaston piirissä olleet varpaillamme siitä, ettei mikään selkkaus tai kielteinen tieto leviä, jottei ala yleensä tai yksityinen leipomo joudu kärsimään.

Kun joku pienyrittäjä soheltaa vekselikierteessä ja siinä yhteydessä tulee rikkoneeksi sopimusta tai lakia, sen syyt jotenkin tajuaa mutta miten suhtaudutaan isoon varakkaaseen valtakunnalliseen ketjuun, jonka työsuhdepolitiikan opit on poimittu 30-luvun Saksasta tai tunkkaisimmasta ja konkurssikypsimmästä pienpajasta.

Ollaan neuvoteltu, riitautettu, yritetty sovittelua, käyty lakituviissa ja vaikka mitä. Kun yksi juttu on selvitetty, on kaksi jo jonossa. Ja työntekijät alkavat hermostua tosissaan.

Vaikka kyseessä on omat työpaikat, ihmisiä soittelee ko yrityksestä meille ja ehdottaa, että ihan Helsingin Sanomiin kirjoitettaisiin tämän yrityksen työttyylistä. Että eihän nyt kukaan jaksa kauaa sietää mitä tahansa.

Kun ko yrityksen tilauskanta tuntuu olevan ihan kohtuullinen, työntekijäkunta kunnollista ja omaisuuskaan ei vielä ole tiettävästi huvennut, eivätkö yrityksen imagosta kiinnostuneet Johtajat voisi vähän tuppuutella henkilöstöhallinnon reipasta menoa. Me emme Vielä kirjoita mihinkään.

ELANNOSSA EDISTYTTY

Elannossa on ruokaleivän taikinapatoihin hankittu uudet kohdepoistot. Asiaa lähdettiin oikein tutkimaan.

leipätehtaan johtajan Veini Vuorikallaksen kommentit.

-Täällä on ollut hanke asiasta jo 70-luvulla, mutta kymmeneen vuoteen ei tapahtunut mitään. Kaarinasta löytyi lafka, joka tekee valmiin järjestelmän, ne asensi ja viritti sen paikalleen.

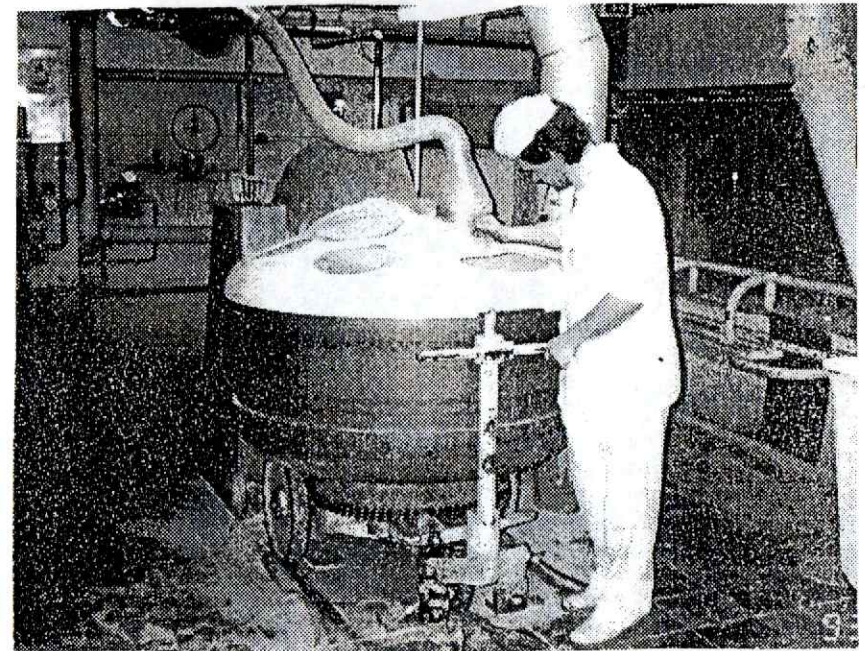
Ytimenä on imuri ja laitteisto sitten patoihin: asiallinen ja hyvin tehty, meille Elantoon välttämätön.

Toimittajan provosoivaan kysymykseen, että kannattaako tällaisena aikana investoida, Vuorikallas vastaa
- Meidän kannattaa, tällä on ihmisten työolosuhteisiin niin ratkaiseva merkitys, edut ovat niin ilmeiset. Jos joku kohtuuhintainen apparaatti löytyy, harkitsin, että jos tällä estetään yhdenkin allergian puhkeaminen, se on jo hintansa väärtti.

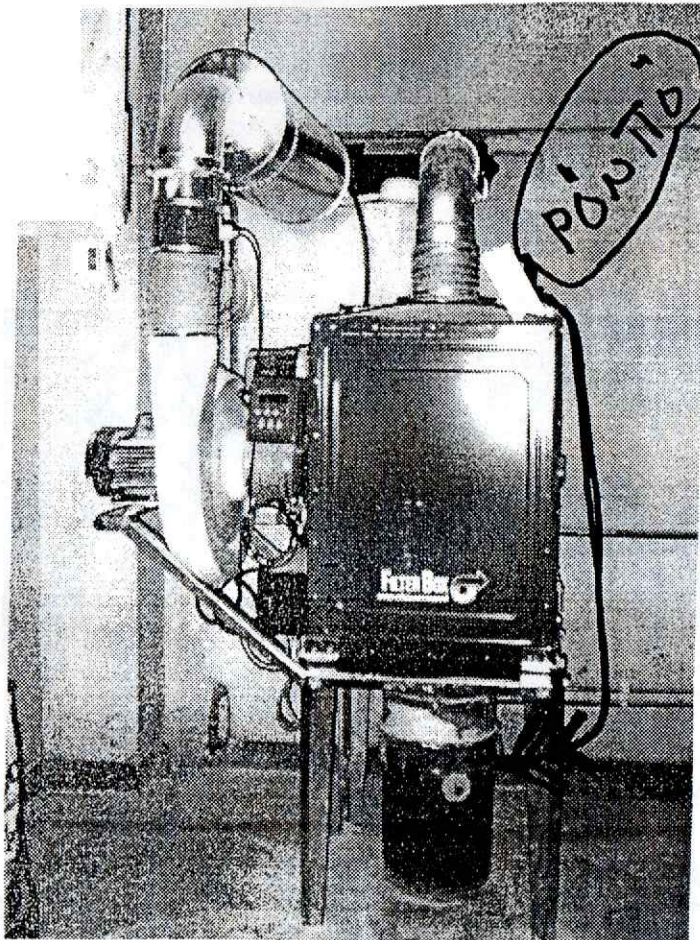
Ja Vuorikallas kiihtyy,
- On tietenkin muitakin argumentteja, kuin hinta, luuletsä, että mä olen joku raatomyrkyttäjä. Mutta ikinä ei tule tilastoja niistä allergioista, jotka ei puhkea.

-Me katotaan, kun toi tossa käy ja kukkuu, niin löytyskö sovellutuksia muihinkin kohteisiin. Perustekniikka tuntuu olevan kunnossa, mutta muissa pisteissä ehkä säätö-jne systeemeissä tarvitaan valmistajan kanssa kehittämistyötä. Kun valmistaja tulee käymään, niin sitten tutkitaan muita paikkoja. Tämä on nyt harrastuksen kohteena, styyllataan näiden konemestareiden kanssa. Leipätehdas on niin vanha ja kolmessa kerroksessa jne että systeemien pitää olla toimivia, onnistumisvarmoja.

Ja ihmellinen on vehje, ennen jauhoja pursui joka lävestä, nyt voi läppä olla auki, eikä mitään tunge ulos.

Kuvassa talon työsuojeluvaltuutettu Alpo Hytönen, joka kertoo, että allergiansa takia, hän ei voinut olla sekuntiakaan parvella, niin etteivät silmät alkaneet vuotaa, nyt voi olla pitkänkin aikaa täällä ilman oireita.

SEPPÖ LUUKKONEN
taikinantekijä

-Toimii hyvin, ei pölise lainkaan. Pönttö
tyhjennetään päivittäin ja siellä on noin
20 kg jauhoja

KYMMENEN VARMAA TAPAA SAADA SELKÄNSÄ

KIPEÄKSI SUOMALAISELLA SISULLA.

1. NOSTA YKSIN.
2. ÄLÄ KOSKAAN PYYDÄ APUA.
3. ÄLÄ SÄÄSTÄ ITSEÄSI.
4. PYRI URHOOLLISUUSMITALIIN JOKA-
PÄIVÄISISSÄ ASKAREISSA.
5. PIDÄ NOSTETTAVA TAAKKA NIIN KAUKANA
ITSESTÄSI KUIN MAHDOLLISTA.
6. PARAS KÄYTÄNNÖN HARJOITUS ON NOSTAA
YKSIN, SUORIN KÄSIN.
7. ÄLÄ KOSKAAN OPETTELE NOSTOTEKNIIKKAA
JOKAINENHAN OSAA SEN JO SYNTYESSÄÄN,
KUTEN NUORALLAKÄVELYN JA AUTOLLA
AJAMISEN.
8. NOSTA AINA KIVUSTA VÄLITTÄMÄTTÄ.
9. OLET SITÄ "KOVEMPI" MITÄ ENEMMÄN
SINUA SÄRKEE JA JATKAT VAIN
NOSTAMISTA.
10. TEE TAVAKSI RASKAAT JOKAPÄIVÄISET
NOSTOT, NIIN SINUT PALKITAAN TYÖ-
TAPATURMALLA TAI TYÖKYVYTTÖMYYS-
ELÄKKEELLÄ.

Eri ammattialojen työssäkävien ja työttömien toimintaryhmä

Ammattiosastomme piirissä on synnyttänyt suurta kauhua tämä työllisyystilanne ja sen seuraukset. Samanaikaisesti, kun yhä useammalta loppuu ansiosidonnainen työttömyyskorvaus, aiotaan nykyisiäkin etuja huonontaa. Ja samanaikaisesti puhutaan siitä, että maahan jää hyvässäkin tapauksessa noin 300 000 työtöntä. Ilmiselvältä näyttää, että keski-ikäinen väki jää loukkuun ja ilman mitään korvauksia. Valtion peruspäiväraha on 116 mk ja on sidottu puolison tuloihin. Eli siitä vaan pahimmassa tapauksessa yli kymmenen vuotta saa kinuta puolisoltaan tupakkarahatkin, ja jos eronnut hakee ystävää, täytyy jo etukäteen varottaa, että mut täytyy sitten elättää kanssa. Eikö ole kyynistä touhua?

Olemme kutsuneet eri alojen ammattiosastoja ja työttömiä toimintaan kunnollisen perusturvan puolesta. Kaikki tietenkin ajattelevat, että työtähän työttömät tarvitsevat, mutta jos ei sitä saa, on silti eletävä.

Tunnuksella - KAVERIA EI JÄTETÄ, olemme järjestämässä toimintaa ja harvoin on minkään asian puolesta tehty työ tuntunut näin tärkeältä.

Tunnukseen liittyvän kuvan on piirtänyt Ykköspullan kuvittaja Seppo Hirvijärvi Elannosta, että sillä lailla meidän pieni, mutta aktiivinen ammattikuntamme on mukana.

ERORAHAN SAAMISEN YLEISET EDELLYTYKSET

Erorahan saamisen yleisenä edellytyksenä on, että hakija on menettänyt työpaikkansa sen vuoksi, että työnantaja on taloudellisista tai tuotannollisista syistä joutunut supistamaan työvoimaa tai lopettanut toimintansa.

ERITYISET EDELLYTYKSET

Erorahan saaminen edellyttää lisäksi, että hakija täyttää kaikki kohdissa 1.–4. mainitut edellytykset.

1. Ikä vähintään 43 vuotta

Hakija on työpaikan menettäessään täyttänyt 50, mutta ei 65 vuotta. Ikäehdon täyttää myös 43–49-vuotias hakija, jos hän on ollut niin kauan saman työnantajan palveluksessa, että hänen täysien ikävuosiensa ja viimeisen työsuhteensa täysien työssäolovuosien summa on vähintään 50.

Esimerkiksi 43-vuotias hakija täyttää ikäehdon, jos hänen viimeinen työsuhteensa on kestänyt yhdenjaksoisesti vähintään 7 vuotta.

Hakija, joka työsuhteen päättyessä on ollut 40–42-vuotias ja jonka työsuhde on irtisanottu ennen 1.1.1993, täyttää ikäehdon, jos hänen täysien ikävuosiensa ja viimeisen työsuhteensa täysien työssäolovuosien summa on vähintään 50.

2. Viimeisen työ- tai virkasuhteen pituus vähintään 5 vuotta

Hakija on ollut saman työnantajan palveluksessa yhtäjaksoisesti työpaikan menettämistä **välittömästi edeltäneet viisi vuotta ja saanut siitä pääasiallisen toimeentulonsa.**

Kaksi toisiaan **välittömästi** seurannutta työsuhdetta, jotka molemmat ovat päättyneet taloudellisista tai tuotannollisista syistä ja joiden kummankaan perusteella ei ole syntynyt itsenäistä oikeutta erorahaan sekä joiden pituus on ollut yhteensä vähintään kahdeksan vuotta voivat myös oikeuttaa erorahaan; kuitenkin sillä edellytyksellä, että alle 50-vuotiaalla hakijalla viimeisen työsuhteen pituus ja ikä ovat yhteenlaskettuna vähintään 50.

3. Työnhakijaksi ilmoittautuminen

Hakijan tulee ilmoittautua työvoimatoimistoon työnhakijaksi kahden viikon kuluessa irtisanomisilmoituksen saamisesta. Jos hakija on irtisanottu 1.1.1993 tai sen jälkeen, ilmoittautumisaika on kuusi viikkoa.

4. Työnhakuaika vähintään yksi kuukausi

4.1. Irtisanomisaika on kuukausi tai sitä enemmän

Työnhakuehto täyttyy, kun hakija on ollut työsuhteen päätyttyä työttömänä työnhakijana työvoimatoimistossa **vähintään kuukauden.**

4.2. Irtisanomisaika on alle kuukauden

Työnhakuehto täyttyy, kun hakija on ollut työnhakijana työvoimatoimistossa vähintään **kaksi kuukautta työnhakijaksi ilmoittautumisesta** luettuna. Työttömyysajan tulee aina kestää vähintään kuukauden.

Jos hakija saa irtisanomisajan palkkaa tai sitä vastaavaa korvausta taikka muuta työnantajan maksamaa etuutta, työsuhde katsotaan erorahajärjestelmässä päättyneeksi vasta sen ajan kuluttua, jolle etuuden katsotaan kohdistuvan. Hakijan tulee tämän ajankohdan jälkeen olla vähintään kuukauden työttömänä työnhakijana, ennen kuin erorahahakemus voidaan panna vireille.

Työttömänä työnhakijana ollessaan hakijan tulee olla työkykyinen, joten sairausaikaa ei lasketa työnhakuaikaksi.

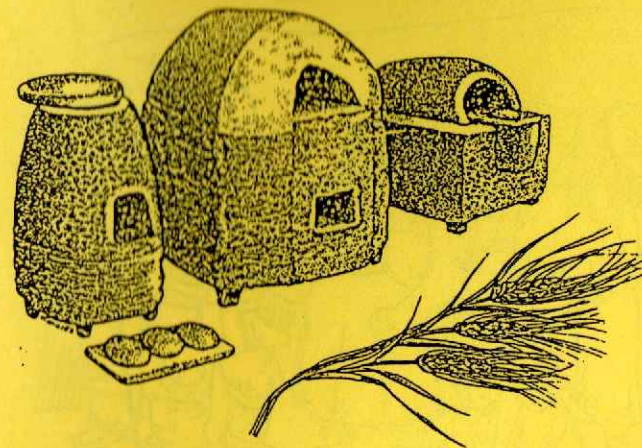
Yli 10 päivää kestävä työsuhde katkaisee työttömyysajan laskennan. Tätä lyhyemmät työsuhteet keskeyttävät, mutta eivät katkaise työnhakuaikaa.

Jos hakija kahden viikon irtisanomisajan jälkeen **jatkaa työntekoa konkurssipesän palveluksessa vähintään kaksi viikkoa**, hakijan tulee konkurssipesään päättyneen työsuhteen jälkeen olla työttömänä työnhakijana vähintään **kuukauden ennenkuin erorahan saamisedellytys täyttyy.**

Ongelmathan ovat ikivanhoja. Romain Rolland antaa kirjassaan Mestari Breugnon, mestarin laukoa totuuksia aivan vuosituhannen alkupuolella seuraavasti:

- Niin surkeata otusta ei olekaan, joka ei voisi olla hyödyksi! Olen kuullut kerrottavan, että kerran Hyvä Jumala kävellessään Pietarin kanssa Betlehemissä, näki talonsa ovella istumassa naisen, joka murjotti ylen tympääntyneenä elämäänsä. Hän oli niin tympääntynyt, että Meidän Herramme kolusi sydämensä hyvyydestä - kuten hänen taskuaan nimitetään - kourallisen kirppuja ja heitti ne naisen niskaan sanoen: "Tuossapa on iloa elämääsi tyttöseni. Pidähän hauskaa!" Siinä riitti metsästystä, ja joka kerran kun nainen sai kirpun kiinni, hän nauroi iloisena. On suorastaan hyväntekeväisyyttä, että taivas on iloksemme siunannut meitä noilla kaksijalkaisilla saivareilla, jotka kuppaavat meitä. Iloitkaamme ja riemuitkaamme siis. Syöpäläiset ovat terveyden merkki. (Ja meillähän on niitä - herroja!) Iloitkaamme veljet! Sillä siinä tapauksessa kukaan ei ole terveempi kuin me... Ja sitten sanon (korvaan): "Eipä lannistuta! Kyllä me kestämmme. Kylmyys ja pakkaset, peltojen ja hovin syöpäläiset ovat vain aikansa ja menevät menojaan.

HELSINGIN LEIPOMOTYÖNTEKIJÄIN
AMMATTIOSASTO

Kuninkaat

kukistuu

valtakunnat

vapisee

mutta leipuri

leipoo vaan

TOIMISTO-OSOITE
SILTASAARENKATU 4
00530 HELSINKI 53
PUHELIN 7536181

PUHEENJOHTAJA PEKKA LUOMA
VARAPUHEENJOHTAJA MIKA HAKALA
SIHTEERI ALPO HYTÖNEN
TALOUDENHOITAJA PÄIVI ULJAS

Eri ammattialojen työssäkäyvien ja työttömien toimintaryhmä

IHMINEN JONKA TYÖNSAANTI PITKITTY
TARVITSEE IHMISARVOISEN TOIMEENTULON

jo tänä keväänä

maanantaisin klo 11.00

eduskuntatalolla

19.4

26.4

3.5

työttömän leipä
uhkaa loppua

armotonta menoa soppatykin äärellä